

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Ях'яєва Зелімхана Сайд-Магомедовича на тему «Конституційно-правове регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України, поданій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», підготовлений та затверджений на підставі публічної презентації наукових результатів дисертації та її обговорення кафедрою державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол № 12 від 12 березня 2026 року)

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету. Динамічний розвиток правових засад української державності пов'язаний з потребою осмислення конституційно-правовою наукою концептуальних підвалин діяльності парламенту, законотворчих процедур, форм реалізації його функцій і повноважень. Важливого значення ця проблематика набуває в умовах євроінтеграції України, передусім з огляду на необхідність продовження парламентської реформи, підвищення ефективності законотворчості, оптимізації існуючої системи форм діяльності Верховної Ради України та її структурних підрозділів на інноваційних засадах.

Особливу роль в системі форм діяльності українського парламенту відіграють організаційні форми, що забезпечують безперебійне функціонування, системність, упорядкованість та результативність його роботи, створюючи передумови для реалізації законодавчих, контрольних, представницьких та інших функцій. Питання правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України набуває ще більшої актуальності у зв'язку із необхідністю оперативного ухвалення рішень та інтенсифікації роботи парламенту після введення воєнного стану.

Аналіз сучасних досліджень у галузі конституційного права свідчить, що проблемам правового статусу Верховної Ради України присвячено чимало ґрунтовних наукових праць. Разом з тим питання організаційних форм діяльності розглядаються переважно фрагментарно. Насамперед, в межах

досліджень законодавчого процесу, контрольної діяльності, функціонування парламентських підрозділів. Відсутній системний аналіз цих форм, розкриття їх ролі в ефективному функціонуванні Верховної Ради України та співвідношення з правовими формами діяльності.

Окремі аспекти правового статусу Верховної Ради України вивчали такі вчені, як Болдирєв С., Свірський Б., Лінецький С., Анохін О., Мельничук С., Дзюба І., Щebetун І., Бедний О., Розвадовський В., Оніщенко Н., Лихач Ю., Кушніренко В., Розвадовська М., Кульчицька О., Серьогіна С., Зозуля О., Білей М., Ірклієнко А., Григор'єв, О., Медвідь А., Васильєв Є. та інші. У їхніх працях висвітлювалися різні аспекти організації парламентської роботи: від правового статусу Регламенту до діяльності комітетів, фракцій, комісій та ролі сесії як ключової форми. Проте наявні дослідження мали переважно частковий характер, зосереджувалися на окремих проявах організаційних форм, без їх комплексного розгляду як єдиної системи.

Таким чином, обрання тематики дослідження обумовлене відсутністю цілісного конституційно-правового аналізу організаційних форм діяльності Верховної Ради України, їх правової природи, класифікації, системи джерел регулювання та ролі у забезпеченні ефективного функціонування парламенту. Вирішення означених завдань сприятиме розвитку вітчизняної парламентської доктрини та вдосконаленню правового регулювання діяльності Верховної Ради України відповідно до сучасних викликів.

Роботу виконано на кафедрі державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого в межах в межах цільової комплексної програми «Конституційно-правові проблеми забезпечення верховенства права у функціонуванні механізму публічної влади в Україні» (№0111u000966). Крім того, тема дослідження спрямована на виконання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалених Указом Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 та пов'язана з підготовкою змін до національного законодавства та безпосередньо стосується Національної

стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 р. № 119/2021. Також робота спирається на акти Національної академії правових наук України, зокрема Пріоритетні напрямки фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, визначені Стратегією Національної академії правових наук України на 2021–2025 рр., що затверджена постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 р. № 12-21 тощо.

Тему дисертаційної роботи затверджено рішенням вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол № 5 від 25 жовтня 2022 р.).

Наукове завдання, розв’язання якого отримано в дисертації. Мета дисертаційної роботи полягає в отриманні нових результатів у формі наукових висновків стосовно конституційно-правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України, з’ясуванні їх сутності, змісту та ролі у забезпеченні ефективного функціонування парламенту, а також у розробленні теоретичних положень і практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення вітчизняного законодавства та підвищення результативності парламентської діяльності.

Для досягнення поставленої мети у дисертації необхідно розв’язати такі завдання:

— розкрити поняття, сутність і ознаки організаційних форм діяльності Верховної Ради України як категорії конституційного права;

— здійснити класифікацію організаційних форм діяльності парламенту, визначити їх види, критерії розмежування та взаємозв’язок із правовими формами діяльності;

— охарактеризувати систему джерел правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України;

— показати історичну еволюцію організаційних форм діяльності Верховної Ради України та їх трансформацію в умовах парламентської реформи;

— розкрити роль Голови Верховної Ради України, комітетів, тимчасових комісій, депутатських фракцій і груп у забезпеченні організаційної діяльності парламенту;

— з'ясувати правову природу сесії Верховної Ради України як основної організаційної форми її роботи та визначити специфіку її підготовки і проведення та значення для реалізації повноважень парламенту;

— довести наявний взаємозв'язок організаційних форм діяльності Верховної Ради України в аспекті реалізації законодавчої, контрольної та представницької функцій;

— виявити проблеми конституційно-правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України та окреслити напрями його вдосконалення;

— охарактеризувати організаційні форми діяльності парламентів зарубіжних держав і визначити можливості використання позитивного міжнародного досвіду в українській практиці парламентаризму;

— розробити пропозиції щодо удосконалення нормативно-правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України, зокрема в частині регламентації діяльності комітетів, парламентських слухань, тимчасових комісій та організації роботи парламенту.

Всі поставлені завдання було вирішено, мета дослідження була досягнута.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що представлена робота є першим у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням конституційно-правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України, що дало змогу обґрунтувати низку концептуальних понять, теоретичних положень, висновків, а також практичних

рекомендацій щодо удосконалення правового статусу та організації роботи парламенту.

До найбільш вагомих результатів, які відображають наукову новизну роботи та виносяться на захист, належать такі положення.

Уперше:

— доведено, що організаційні форми діяльності Верховної Ради України становлять самостійну юридичну категорію, яка не зводиться до правових форм діяльності. Аргументовано, що вони мають власну природу, їх використання сприяє упорядкуванню внутрішньої та зовнішньої роботи парламенту, забезпеченню чіткості і системності його функціонування. Завдяки цьому вирішено проблему щодо ототожнення організаційних форм із так званими організаційно-правовими, що дозволило сформувати цілісне доктринально-правове розуміння цієї категорії;

— запропоновано розглядати організаційні форми роботи українського парламенту, як складну організаційну систему, що складають організаційні форми роботи Верховної Ради України, які здійснюються усім її складом (сесії, слухання, робота депутатів з виборцями) та організаційні форми роботи її окремих органів (засідання комітетів, тимчасових комісій, Погоджувальної ради депутатських фракцій (депутатських груп), Підготовчої депутатської групи, лічильної комісії) та структурних підрозділів (засідання депутатських фракцій і груп, загальні збори коаліції чи опозиції). Це дозволило довести тезу, що ефективність діяльності Верховної Ради України залежить в тому числі, від досконалості організації й здійснення діяльності її структурних підрозділів, що впливає на рівень організаційної спроможності усього парламенту;

— запропоновано у межах загальноприйнятої класифікації організаційних форм роботи Верховної Ради України на основні і допоміжні форми, виокремити розгалужену та таку, що не має вичерпного характеру, систему допоміжних організаційних форм роботи Верховної Ради України (робота парламентських делегацій у міжпарламентських організаціях та групах

дружби; освітньо-просвітницька діяльність (екскурсії, виставки, робота Освітнього центру Верховної Ради); брифінги, прес-конференції, «гарячі лінії» з громадянами; створення та функціонування дорадчих органів; неформальна міжвідомча співпраця та міжнародна комунікація), організація яких сприяє реалізації і основних організаційних форм роботи українського парламенту (сесій), і правових форм його роботи (нормотворчої, установчої, контрольної та інших). Доведено динамічний характер допоміжних форм порівняно з основними, що полягає у поступовій втраті деякими актуальності, або виникненні нових;

— доведено складний полісистемний характер організаційних форм роботи українського парламенту, який полягає в тому що основні та допоміжні форми його роботи складають окремі, і в той же час, тісно пов'язані між собою підсистеми, що включають в якості окремих елементів відповідні форми роботи. При цьому останнім також притаманний системний характер, що свідчить про їх нерозривність одна з іншою, тісний взаємозв'язок та суттєвий вплив на ефективність функціонування Верховної Ради України в цілому;

— обґрунтовано подвійний характер засідань підкомітетів і робочих груп, що створені в структурі комітету, за якого, з одного боку – вони уявляють самостійну організаційну форму роботи комітетів парламенту, а з іншого – є елементом цілісного організаційного парламентського механізму здійснення функцій законодавчого органу, і тому виступають організаційними формами роботи Верховної Ради України;

— визначено систему правових актів, що регламентують застосування організаційних форм діяльності парламенту шляхом її розгляду як складної, багаторівневої системи, що дозволяє окреслити чіткі межі правового забезпечення організаційних форм, та містить Конституцію України, закони («Про Регламент Верховної Ради України», «Про комітети Верховної Ради України», «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України» тощо),

постанови і розпорядження Верховної Ради України (зокрема, про утворення спеціальних та слідчих комісій та про їх звіти, про проведення парламентських слухань), розпорядження Голови Верховної Ради України (зокрема, «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» від 7 лютого 2023 р. № 2912-ІХ, «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 р. №19, «Про Порядок організації та проведення особистого прийому громадян у Верховній Раді України» від 1 березня 2021 р. №43, «Про затвердження Положення про секретаріат депутатської фракції (депутатської групи) у Верховній Раді України» від 7 грудня 2020 р. № 899-к, «Про затвердження Положення про секретаріат комітету Верховної Ради України від 20 грудня 2021 р. № 1241-к, «Про Положення про депутатські групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з іноземними державами» від 24 грудня 2014 р. № 1780 та ін.), розпорядження Керівника Апарату Верховної Ради України (зокрема, «Про організацію діяльності секретаріатів тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України» від 30 червня 2023 № 1418-К), рішення комітетів і комісій, акти парламентських структурних підрозділів організаційного характеру.

Уперше системно обґрунтовано, що положення цих джерел мають різний рівень юридичної сили, але в сукупності формують єдиний нормативний простір організації парламентської діяльності. Окремо підкреслено значення рішень Конституційного Суду України, які тлумачать зміст організаційних норм і формують усталені стандарти конституційної практики;

— запропоновано низку конкретних пропозицій змін до Конституції України, спрямованих на удосконалення регламентації організаційних форм діяльності українського парламенту, зокрема:

1) внести зміни до положень п. 3 ч. 2 ст. 90 Конституції України, замінивши словосполучення «не можуть розпочатися» на «не проводяться», що дозволить

посилити роль пленарних засідань у механізмі діяльності Верховної Ради України;

2) внести зміни до ст. 83 Конституції України, розширивши коло суб'єктів, уповноважених на скликання позачергових сесій, наділивши ними Кабінет Міністрів України (колегіально та/або одноосібно Прем'єр-міністра України);

3) у ст. 83 Конституції України передбачити позитивний досвід зарубіжних країн, закріпивши, що під час дії воєнного чи надзвичайного стану Верховна Рада України працює в режимі постійної сесії;

4) у ст. 84 Конституції України розширити коло організаційних форм діяльності парламенту, шляхом закріплення положень про парламентські слухання, в тому числі, щодо обов'язковості виконання сформульованих у ході слухань рішень;

5) у ст. 84 Конституції України деталізувати положення щодо закритих пленарних засідань шляхом передбачення чіткого переліку питань, що можуть там розглядатися та встановлення обов'язковості оприлюднення стислого змісту рішень після завершення такого засідання, без розкриття конфіденційної інформації.

Удосконалено:

— сутність і роль сесії Верховної Ради України, як основної організаційної форми її діяльності, що формує циклічну структуру парламентського процесу, забезпечує узгодженість між різними елементами внутрішньої організації Верховної Ради України, створює єдину часову та процедурну рамку для здійснення її повноважень, і в межах якої реалізуються інші організаційні форми – засідання її органів та структурних підрозділів, слухання, персональна робота керівництва парламенту, індивідуальна робота народних депутатів;

— значення правового результату організаційних форм діяльності для ефективного функціонування українського парламенту шляхом доведення, що вони не зводяться лише до організаційного чи процедурного ефекту, а потребують належного юридичного оформлення й породжують внутрішньо

обов'язкові правові наслідки;

— положення щодо участі Голови Верховної Ради України у забезпеченні безперервності організаційного процесу парламенту через широке використання ним допоміжних організаційних форм парламентської діяльності, особливо, шляхом створення дорадчих, консультативних і координаційних органів.

Набули подальшого розвитку:

— підходи до класифікації організаційних форм діяльності Верховної Ради України на основні й допоміжні, з урахуванням їх функціональної ролі та правових наслідків. При цьому основні організаційні форми визначають роботу парламенту в межах сесії, а допоміжні забезпечують додаткові інструменти виконання повноважень (прийом громадян, офіційні візити, робота зі зверненнями тощо);

— положення щодо еволюції правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України після здобуття Україною незалежності, що дало змогу умовно виокремити етапи цього розвитку: (1) початковий – від 16.07.1990 р. (дати ухвалення Декларації про державний суверенітет) до 08.06.1995 р. (дати укладення Конституційного договору між Верховною Радою України та Президентом України); (2) до конституційний – від 08.06.1995 р. до 28.06.1996 р. (дати прийняття Конституції України); (3) апробації новітнього конституційного регулювання роботи українського парламенту – від 28.06.1996 р. до 10.02.2010 р. (дати прийняття Закону України «Про регламент Верховної Ради України») (4) сучасний – від 10.02.2010 р. до цього часу, протягом якого відбувається поступова трансформація парламентського процесу у зв'язку зі змінами до Регламенту, прийняттям та оновленням спеціального законодавства;

— напрямки вдосконалення контрольної діяльності українського парламенту через трансформацію його організаційних форм, що вимагає спрямування модернізації законодавчих змін на посилення ролі сесій,

пленарних засідань, засідань комітетів і тимчасових слідчих комісій у здійсненні парламентського контролю, особливо в умовах «екстраординарних» правових режимів;

— підходи до удосконалення механізму правового регулювання парламентських слухань, як форми організаційної діяльності, що поєднує законодавчу й контрольну функції Верховної Ради України й забезпечує їй ефективну комунікацію з урядовими структурами, експертним середовищем і громадськістю;

— засновані на узагальненні зарубіжного досвіду регламентації організаційних форм діяльності парламентів різних країн положення про те, що запроваджена практика сесійної роботи Верховної Ради України із широким застосуванням інших організаційних форм діяльності та використанням механізму континуїтету є виправданою на сучасному етапі державотворення, з огляду на її однопалатну структуру, внутрішньоорганізаційну будову та особливості законодавчої діяльності.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів дослідження.

Положення, висновки та рекомендації, що містяться в дисертації достатньою мірою науково обґрунтовані й достовірні. Для отримання обґрунтованих і достовірних результатів дослідження було використано систему філософсько-світоглядних, загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання, що у взаємозв'язку забезпечили комплексність, об'єктивність і достовірність отриманих результатів при виявленні особливостей організаційних форм діяльності Верховної Ради України у правовій доктрині, конституційному законодавстві та юридичній практиці.

Діалектичний (філософський) метод використано для дослідження розвитку організаційних форм діяльності Верховної Ради України у взаємозв'язку їх теоретичних засад, нормативного закріплення та практичного застосування. Історико-правовий метод застосовано для аналізу генези цих форм, становлення правового статусу парламенту та еволюції

регламентаційних процедур у контексті конституційних і парламентських реформ. Догматичний (формально-юридичний) метод використано для тлумачення положень Конституції України, Регламенту Верховної Ради України, законів, рішень Конституційного Суду України та інших актів, а також для формулювання авторських визначень ключових понять. Наприклад, «організаційна форма діяльності», «сесія», «парламентські слухання».

Системно-структурний і системно-функціональний методи дали змогу розглянути організаційні форми діяльності Верховної Ради України як цілісну систему, визначити їх внутрішню побудову, співвідношення, зв'язок із функціями парламенту та механізми взаємодії у межах парламентського процесу. Порівняльно-правовий метод і метод порівняльно-історичних узагальнень застосовано під час аналізу організаційних форм діяльності парламентів зарубіжних держав, що дозволило виявити спільні закономірності їх розвитку та обґрунтувати можливість використання позитивного міжнародного досвіду в українській практиці парламентаризму.

Логіко-семантичний, логіко-юридичний методи, а також методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції використано для уточнення змісту основних категорій дослідження, структурування наукових підходів і формулювання висновків. Метод класифікації та групування застосовано для розроблення системи основних і допоміжних організаційних форм діяльності Верховної Ради України. Метод прогнозування використано при формуванні пропозицій щодо вдосконалення законодавчого регулювання відповідних форм з урахуванням сучасних тенденцій парламентської практики.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів забезпечено використанням взаємодоповнюючих методів пізнання, поєднанням теоретичних і емпіричних засад дослідження, аналізом нормативно-правових актів, практики Конституційного Суду України, а також узагальненням сучасних наукових поглядів вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані у дисертації положення, висновки та рекомендації можуть бути використані: *у нормотворчій сфері* – при вдосконаленні положень Конституції України, Регламенту Верховної Ради України, законів про комітети та статус народних депутатів, а також при розробленні нових парламентських процедурних актів; *у правозастосовній діяльності* – при організації роботи Верховної Ради України, її комітетів, фракцій, груп і тимчасових комісій, а також при підготовці регламентів парламентських структур; *у науковій і навчальній роботі* – при підготовці наукових праць і викладанні дисциплін «Конституційне право України», «Парламентське право України», «Державне управління», а також у розробленні навчально-методичних матеріалів.

Отримані висновки сприяють удосконаленню законодавчого процесу, підвищенню ефективності діяльності парламенту та зміцненню конституційних засад функціонування Верховної Ради України.

Апробація результатів дисертації. Дисертацію виконано на кафедрі державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, обговорена, схвалена та рекомендована до захисту. Теоретичні висновки й практичні рекомендації, що містяться в дисертаційній роботі, апробовані на міжнародних науково-практичних конференціях: «Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції України» (м. Харків, 21 квітня 2023 року), «Європейський вимір Конституції: розширюючи горизонти державного та муніципального розвитку» (м. Харків, 27 червня 2024 р.), «Європейський вектор розвитку муніципальної влади України» (м. Харків, 4 грудня 2024 р.).

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях здобувача. Основні теоретичні положення та висновки, сформульовані у дослідженні, викладено в 7 наукових працях, з яких 4 – у наукових фахових виданнях України, та 3 – у збірниках матеріалів наукових конференцій.

Наукові праці, в яких відображені основні результати дослідження:

1. Ях'яєв З. С.-М. Шляхи вдосконалення правової організації діяльності комітетів Верховної Ради України. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Вип. 46. С. 386 -399.

2. Ях'яєв З. С.-М. Порівняльно-правовий аналіз діяльності парламенту під час сесії та в міжсесійний період: на прикладі Норвегії, Іспанії, Марокко та Китаю. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2024. Вип. 48. С. 360 -371.

3. Ях'яєв З. С.-М. Історичний розвиток організації засідань Верховної Ради України: загальні положення та перша сесія. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2025. Вип. 49. С. 323 -334.

4. Ях'яєв З. С.-М. Роль та місце регламенту Верховної Ради України в системі правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки»*. 2025. № 12. С. 129-134.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Ях'яєв З. С.-М. Деякі аспекти організаційних форм парламенту під час дії воєнного стану. *Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції України: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квітня 2023 р.)*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 139-143.

2. Ях'яєв З. С.-М. Організаційні форми діяльності парламенту в зарубіжних країнах. *Європейський вимір Конституції: розширюючи горизонти державного та муніципального розвитку: зб. наук. статей за матеріалами наук. практик. конф. (м. Харків, 27 черв. 2024 р.)*. Харків, 2024. С 166-171.

3. Ях'яєв З. С.-М. Організаційні форми роботи Верховної Ради України: теоретичний аспект. *Європейський вектор розвитку муніципальної влади України: Тези доповідей та наукових повідомлень Всеукраїнського круглого столу (м. Харків, 4 грудня 2024 р.) / За заг. ред. О. Ю. Лялюка. Х. : Видавництво Іванченка І.С., 2024. С. 119-121.*

Публікації, в яких висвітлені наукові результати дисертації здобувача, відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Опубліковані статті містять належним чином обґрунтовані наукові результати відповідно до поставленої мети та висновків.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію виконано українською мовою з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль викладення матеріалу дослідження – науковий.

Загальний висновок. Дисертація Ях'яєва Зелімхана Сайд-Магомедовича на тему «Конституційно-правове регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України» є кваліфікаційною науковою роботою, містить нові науково обґрунтовані результати, які виконують конкретне наукове завдання, яке полягає в отриманні нових результатів у формі наукових висновків стосовно конституційно-правового регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України, виявленні проблемних аспектів нормотворчості та правозастосування у вказаній сфері, а також наданні обґрунтованих пропозицій і рекомендацій для їх вирішення.

Дисертація є самостійною науковою працею, яку виконано з дотриманням академічної доброчесності. Наукова новизна, висновки та пропозиції сформульовані автором особисто й обґрунтовані на підставі особистих досліджень.

Дисертація Ях'яєва Зелімхана Сайд-Магомедовича на тему «Конституційно-правове регулювання організаційних форм діяльності Верховної Ради України» відповідає вимогам оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами), а також вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії

та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та може бути подана до разової ради для захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні:
завідувач кафедри державного будівництва
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого,
кандидат юридичних наук, доцент

Олексій Лялюк

«12» березня 2026 р.

